

Slavko Šisler (glavni urednik)

Gradovi i općine Republike Hrvatske

Nakladničko trgovačko društvo Mato Lovrak d.o.o., sv. I.-II., Zagreb, 2004.

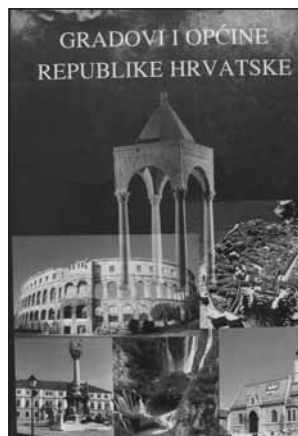
Protekle, 2008., godine u Zagrebu je objavljen i drugi svezak projekta *Gradovi i općine Republike Hrvatske*, čime je jedan nesvakidašnji projekt priveden uspješnom kraju. Za razliku od većine sličnih izdanja, iza ovoga ne stoji niti jedna nacionalna institucija niti je ostvaren zahvaljujući sredstvima državnog proračuna, već je plod osobne inicijative i uloženi sredstava Slavka Šislera, koji je ujedno i glavni urednik.

Kao ukupan rezultat višegodišnjega rada (šest i pol godina) objavljena su dva obimna, bogato opremljena sveska velikoga formata, a na ukupno 2250 njihovih stranica na enciklopedistički su način po prvi put javnosti predstavljeni svi gradovi i općine Republike Hrvatske.

Urednik Slavko Šisler okupio je na ovom ambicioznom projektu oko pet stotina autora tekstova, od uglednih imena hrvatske povijesne znanosti do mlađih i manje poznatih poznavatelja prošlosti i sadašnjosti pojedinih općina, a njima valja pridodati i 1000 suradnika koji su na razne načine pripomogli da ova dva sveska ugledaju svjetlo dana.

U prvomu svesku, objavljenome 2004. godine, prva dva uvodna teksta potpisali su Dragutin Pavličević (“Hrvati i Hrvatska. Položaj, povijest i kultura”) i Ljiljana Dobrovšak (“Grad Zagreb”), a daljnjem dijelu knjige opisani su gradovi i općine Međimurske, Varaždinske, Krapinsko-zagorske, Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske, Sisačko-moslavačke, Karlovačke, Brodsko-posavske, Požeško-slavonske i Zagrebačke županije.

Drugi svezak, izdan četiri godine kasnije (2008.), obuhvatio je unutar svojih korica Vukovarsku-srijemsku, Osječko-baranjsku, Virovitičko-podravsku, Istarsku, Primorsko-goransku, Ličko-senjsku, Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku i Dubrovačko-neretvansku županiju. Ovaj je svezak vrijedan spomena na ovom mjestu jer su u njemu predstavljeni i grad Đakovo te deset đakovačkih općina.

Autor ovih 11 tekstova je Borislav Bijelić, a tekstovi su, osim na literaturi, zasnovani i na raznovrsnim izvorima, neobjavljenim rukopisima, kao i na podacima prikupljenima od strane stručnim službi grada Đakova i pojedinih općina (iste su stoga i navedene kao suradnici na tekstovima). I dok se može ustvrditi da je literatura o Đakovu relativno obimna i znanstveno relevantna, isto ne vrijedi za jedan dio đakovštinskih općina, pa se može pretpostaviti da je pisanje tekstova o općinama predstavljalo složeniji zadatak i iziskivalo više truda. U tom smislu ovi tekstovi u jednoj mjeri upotpunjuju postojeća historiografska saznanja.

Straničnim opsegom Đakovština je zastupljena razmjerno ostalim gradovima i općinama, a to znači da tekst o Đakovu obasiže devet stranica (167.-175.), dok su đakovštinske općine, uz iznimku Strizivojne, predstavljene na tri stranice: Drenje na 219.-221., Gorjani na 236.-238., Levanjska Varoš na 250.-252., Punitovci na 276.-278., Satnica Đakovačka na 279.-281., Semeljci na 282.-284., Strizivojna na 285.-288., Trnava na 291.-293., Viškovci na 297.-299. i Vuka na 303.-305.

Slijedom sugeriranoga obrasca kojega su se pridržavali svi autori, i Đakovo i općine su predstavljene na način da su u tekstovima iznesene osnovne prirodno-geografske značajke (prirodne znamenitosti, smještaj, prometna povezanost, pripadajuća naselja), a potom slijedi pregled povijesnoga razvitka, prikaz gospodarskih prilika, školstva, društvenoga i kulturnoga Života (društva, sportski klubovi), prikaz vjerskoga Života i drugo.

Jedna od daljnjih odlika ovoga izdanja jest i velik broj kvalitetnih slikovnih ilustracija koje približuju prošli i sadašnji Život općine, odnosno prikazuju najznačajnija vjerska, obrazovna i upravna zdanja, zatim najznačajnije osobe iz općinske prošlosti, osobite vrijednosti krajolika i folklor, te tomu slično.

U tom smislu, tekst o Đakovu je popraćen s tridesetak fotografija, dok je tekstovima o općinama u prosjeku priloženo po desetak fotografija.

Nije naodmet napomenuti da za najveći dio ovih općina, uključujući i općine u Đakovštini, do sada nisu postojale publikacije koje bi sadržavale u ovoj mjeri sažetu, a opet iscrpnu, cjelovitu i napose pouzdanu obavijest o prošlosti, sadašnjosti i viziji budućnosti općina.

Kako je već prethodno rečeno, tekstovi u ovom izdanju pisani su u velikoj mjeri prema enciklopedijskim kriterijima, no jedna od osnovnih razlika je u tome da su mnogo opsežniji. Manje općine i sela u hrvatskim su enciklopedija bili do sada predstavljani s tek desetak redaka, a mnoge nisu niti bile uvrštavane. Nasuprot tim šturim podacima, sada svaki zainteresirani čitatelj unutar ovoga izdanja može naći najosnovnije podatke o svakoj općini.

Zaključno, može se reći da je ovo izdanje prvo takve vrste u Hrvatskoj, da je njegovo objavljivanje iz više razloga opravdano i korisno, te da će zasigurno naći put do čitatelja i korisnika.

Branko Ostajmer